

BUDAFOK-TÉTÉNYI LAPOK

POLITIKAI HETILAP

A szerkesztőség és kiadóhivatal ideiglenes helyisége:
BUDAPEST, IV., SEMMELWEISS-U. 4.
 Hirdetés díjszabás szerint. — Kéziratot nem adunk vissza.

Főszerkesztő: **Dr. FÜRTH BÉLA**
 Felelős szerkesztő: **Dr. LUKÁCS IMRE**
 Főmunkatárs: **Dr. SZTERÉNYI GYULA**

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre . . . . . 5.— korona
 Fél évre 2.50
 Egyes szám ára . . . . . 10 fillér.
 Megjelenik minden vasárnap.

A községi alkalmazottak fizetésrendezése.

(Szy.) A budafoki képviselőtestület tülsein már jó idő óta egymást érték a községi tisztviselők és egyéb alkalmazottak fizetésfelemlés iránt beadott kérvényei. És ezek a kérvényezgetők minden alkalommal célt is értek, mert a képviselőtestület vagy nem akart, vagy restelt a kérelmek elől elzárkózni.

Mig a képviselőtestület, mint ilyen, szolgálatkészen egy hang nélkül megszavazta sorban a fizetésemeléseket, addig a képviselőtestületi tagok nagy része ülés után, bizalmas beszélgetés között erős hangon kelt ki a folytonos fizetésemelgetések ellen.

Weinhammer Antal községi képviselő az utolsóelőtti képviselőtestületi ülésen indítványt tett, hogy a községi alkalmazottak fizetését egyetemlegesen szabályozzák. Indítványozónak ezzel az volt a célja, hogy elejét lehessen venni az egyes alkalmazottak folytonos kéregetéseinek.

Első sorban is kijelentjük, hogy Weinhammer indítványát a magunk részéről helyesljük. A fizetésfelemlések iránti állandó kéregetések nem méltók sem az erre kényszerült vagy ehhez folyamodó községi tisztviselőkhöz, de nem méltók a községhez sem. Akiknek szolgálatát igénybe veszi a község, azoknak méltányos, hogy megélhetésre elégséges méltányos és megfelelő fizetést is adjon. A méltán elégedetlen alkalmazott tessék-lássék munkája mit sem ért s ha a munkáért nem adunk megfelelő ellenértéket képviselő fizetést, hanem csak alamizsnaszerű ajándékot: nem is várhatunk mást érte, mint immel-ámmal végzett, kedvetlenül kezdett és utálattal befejezett munkának is alig nevezhető naplopást.

Igenis, méltányosnak tartjuk, hogy a községi alkalmazottak fizetése olyaténképen állapíttassék meg, hogy abból tisztességesen megélhessenek, végzett munkájukhoz és iskolai képzettségükhöz képest méltányos ellenértéket kapjanak. A társadalmi állásához mért tisztességes megélhetést igenis lehetővé kell tenni mindnyájuk számára; ezen felül pedig figyelembe kell venni még a végzett munkakört, az iskolai képzettséget és a családi ál-

lapotot. Az utolsó és legfontosabb kriteriumról pedig még utóbb szólnunk.

A családi állapotnak a tisztviselői fizetéseknél figyelembe vétele nem a mi eszménk. Először Franciaország jött rá arra a megcáfolhatatlan igazságra, hogy egy nő embernek többbe kerül a megélhetése, mint egy nőtlennék s egy többgyermekes családapának viszont többre van szüksége, mint egy gyermektelen házaspárnak. Franciaországban annyira kifejlődött ez a helyes világnézet, hogy az egyes polgárok adójának megállapításánál is figyelembe veszik. Ujabban Magyarországon is kezd már az állam figyelembe venni ezt, amint ezt az állami tisztviselők öt év előtti pótléka megállapításánál és az állami díjnokok 1908 évi fizetésrendezésénél láttuk. Figyelemmel erre, nem látjuk be, hogy miért ne lehetne Budafokon is a fizetéseket úgy megállapítani, hogy ahhoz annak bizonyos százalékát kapja az illető községi alkalmazott aszerint, hogy hány keresetképtelen családtagot kényszerül eltartani.

A fizetéseknek három kriteriumáról tetünk előbb említés, sorrendben a legutolsó volt a megfeleléség. Ennél azonban — sajnos — figyelemmel kell lenni a munkaadóra is.

A község — mi tagadás — szegény. Lakóinak legnagyobb része szegény munkáshép, kisebb része még szegényebb nyomorgó ide menekült tisztviselő, kisbirtokos és kisiparos. Az a néhány jó módu ember, aki van a községben, e helyütt igazán számba se jöhet.

Már most, kérjük szépen, van a községnek 100,000 korona adóssága és 70 százalékos pótagója; éppen most készül felvenni 100000 koronát a vízvezeték immár nem halasztható kibővítésére és éppen most vette el évtizedekre még az eszméjét is a község csatornázásának. Kérdés hát: időszerű-e most előjönni a községi alkalmazottak fizetésrendezésével?

Mig még erre is rámerjük felelni, hogy igenis, időszerű. Ez is van olyan halaszthatatlan, mint több más közszükséglet. Ellenben kérdezzük: megfelelő-e a község viszonyainak az elüljáróság által készített fizetésrendezési tervezet?

Ha a mostani fizetéseket összehasonlítjuk a tervezettel, csak úgy kapunk választ kérdéstünkre. Lássuk tehát, milyen fizetéssel bírnak most a községi alkalmazottak. Ime a táblázat:

Állás	Alap-fizetés	Lakbér	Összes járulék
	k o r o n á k b a n		
Községi bíró	600	—	1000
Törvénybíró	400	—	1000
Közgyám	200	—	200
Pénztárnok	1000	—	2200
Fogy. adóellenőr	600	—	1050
Főjegyző	2400	900	4200
Adóügyi jegyző	2000	800	3200
Pénzt. ellenőrijegyző	2000	400	2800
Közigazgatási jegyző	1200	500	2300
Kör állatorvos	500	400	1020
Mérnökök	1200	—	1800
I. segédjegyző	1200	300	2000
II. "	1100	200	2000
I. irnok	1000	200	1800
II. "	900	340	1800
Kisegítő munkaerő	1460	340	1760
Végrehajtó	1460	300	2125
Rendőrfelügyelő	1140	—	1140
12 rendőr egyenkint } ruha-átalány	840	110	950
Kisbíró	600	—	840
Kézbesítő	720	—	840
Vízvezet. szolgál	840	—	1080
Utcalocsoló	840	—	840
Faiskola kezelő	1400	—	1400
Napidijas	730	—	730

Lássuk most a mult számunkban közölt tervezetet. A főjegyző fizetése most lakbér nélkül 3300 kor., ez lenne 3200—4800 kor. és szabad lakás. Az al- és segédjegyzők fizetése most lakbérrel 2000—3200 kor., ez lenne 2080—3380 kor., itt tehát látszólag nem olyan nagy az eltérés. A mérnök fizetése 1800, a pénztárnoké 2200, a fogyasztási ellenőré 1050 kor.-ról szintén 2080—3380 koronára emelkedne. A bírók fizetése 1000 kor.-ról, az állatorvosé 1020 kor.-ról, a rendőrfelügyelőé (szabad lakását 250 kor.-ban értékelve) 1290 kor.-ról 1200—2600 koronáig emelkednék. A többi alkalmazottaknak most 840—1400 kor. közt ingadozó fizetése pedig 520—1820 korona lenne. Csak az egyetlenapidijas fizetése maradna a régi.

A tervezet ujjonnan állítja be az esküdtek 520—1820 korona közt mozgó fizetését. Ugy tudjuk, eddig nobile officium volt az esküdtség, a terv szerint a szolgálakkal lenné-

nek egy fizetési rangban. Ám ez mellékes. Nem mellékes azonban az, hogy az így lát-szólag nem nagy emelkedést mutató terve-zet horribilis összeggel terhelné meg a köz-séget a 3 évenkénti 5 izbeni automatikus előlépéssel, mely után még 5 százalék sze-mélyi jutalékot adnának. Az életbelépés után pedig az alkalmazottakat jog szerint a mai összes fizetésükhöz legközelebb eső fizetési fokozatba szabadna sorozni, kivéve, ha szol-gálati idejük figyelembe vétele folytán ma-gasabb osztályba sorozhatók. Pl. egy 15 éve alkalmazott rendőrnek 1400 korona fizetés és 420 korona lakbér járna.

Az állami tisztviselők évtizedek óta hiába harcolnak az automatikus előléptetésért, de kilátásuk sincs arra, hogy megkapják. Mind ez azonban nem ok arra, hogy itt a község meg ne adja a maga embereinek, ha meg bírja adni. Hanem a legmagasabb fizetési fokra való eljutás után járandó 5 százalék „személyi jutalék” csakugyan példátlanul álló új alkotás lenne, amilyen másutt sehol sincs. Új és meglepő az is, hogy a helyettesítése-ket a főjegyző intézi s a helyetteseknek díj jár. Szóval nem egymást helyettesítik az al-kalmazottak ingyen, mint az államnál, hanem ezért fizetést is kapnak. Ha most figyelembe vesszük azt, hogy a tervbevett rendes sza-badságok összege kerek évi 100 hét, ami annyit jelent, hogy 2 ember állandóan sza-badságon van: látjuk, hogy e külön díjak szintén horribilis összeggel terhelik meg a községi budget-t.

Magát a fizetésrendezés eszméjét m nem tartjuk előre agyonverendőnek, sőt meg-oldásra váró kérdésnek tekintjük. De ezzel egyidejűleg igazságos és szigorú szolgálati és figyelmi szabályzatot is szeretnénk látni a község házában. Hogy ne legyen ott senki, aki mellékfoglalkozásnak tekinti ottani álla-

sát; hogy a nem odavalók s a kötelességü-
ket elhanyagolók pusztuljanak onnan.

Mert a tisztviselők akkor, mikor, mint legutóbb láttuk, egy péklegénynek heti 43 kor. 40 fill. fizetése van: joggal számíthat-nak legalább ezt megközelítő fizetésre. Mert hogy a szellemi munkásnak sosem lesz olyan fizetése, mint egy testi munkásé: azt, re-méljük, ők belátják. De viszont az adó-fizető polgárok is joggal megkövetelhetik akkor, mikor a jelenlegi évi 50515 koronára rug fizetés helyett kb. 80—90000 koronát készülnek a nyakukba venni, hogy alkalmazottai a kötelességüknek tisztességesen ele-get tegyenek még akkor is, ha a község nyomasztó anyagi helyzete egyelőre elődázni kényszeríti a jogos és méltányos, de tán egy-
időre lehetetlennek látszó tervezetet, annál is inkább, mert hiszen Magyarországon nincs rabszolgaság, s aki teljességgel türhetetlennek látja a helyzetet: kereshet szabadon magá-nak jobban fizetett állást.

Ezeket bocsátottuk előre. mikor hasáb-jainkat megnyitjuk e tárgy felett a különféle pro vagy contra hozzászólásokra. **Hozunk mai számunkban egy hozzánk beküldött ellenző cikket; de helyett adunk más. pártoló vagy ellenző felszólalásnak is; utóvégre is csak így szűrődik le valami igazságos álláspont a különféle felfogá-sokból.**

Végezetül két kérdést teszünk, kíván-csian várva rá a feleletet. Mennyire rug a főjegyző és a többi alkalmazottak évi mel-lékjövedelme? És mi lesz e mellékjövedel-mekkel a fizetésrendezés után?

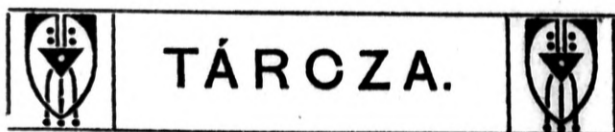
Széljegyzetek Budafok községi politikájáról.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Budafok községben a legstürgebb teendő a most uralkodó szellemnek és közéleti irány-nak megváltoztatása, megjavítása. Ez az a második filloxera, amely a község elmaradá-sának főoka. Ez a 10,000 lakosu község minden téren nagyon el van hanyagolva. Sár, por, pocsolyák, gyárakból kiömlő büzös miázmás folyadékok, piszkos börtönkülső iskolák, tifuszveszélyes ivóvíz, 24 kocsmá, közülük alig néhány tisztességes vendéglő; az u. n. nép kulturátlan; az u. n. intelligenciát kicsinyes szempontok vezetik, hiúság, versengés; nincsenek magasabb egybefoglaló törekvései; a községi életben ajszemélyes irány vezet, nem a közérdek; külsőségeskedések tartalom nélkül, stb., ami így egy cikkben mind el nem mondható. Sok bajt egy fillér nélkül lehetne szanálni — sokat fokozatosan, okos öntudatos pénzügyi politikával. A nép ma bizalmatlan, ami természetes, mert nem lát semmi jó példát, nem kap semmi helyes irányítást. Da liegt der Hund begraben. Hiányzik a helyes vezetés, irányítás. Pedig ami németajku népünk becsületes munkás. A helyes iránynak észszel-szízzel megnyer-hető.

Mikor a község fejlesztéséről van szó, a község emberei azt mondják: az az aka-dály, hogy nincs pénz. Máskor, mikor egy hangos ellenzékiivel kötnek üzletet, akkor meg néhány rongyos száz koronáról szót se érdemes vesztegetni. (Ennek hasznát lehet venni alkalomadtán.)

Ime a múlt gyűlésen elvetették a csá-tornázást. Bizottságnak se adták ki. Azt se határozták, hogy lassan, fokozatosan oldják

A NAPIMÁDÓ.

(Az „Ódák a Naphoz” ciklusból.)

Igen, én vagyok. A Napimádó.
A tévelyedett. A pogány.
S bálványom a Nap, mint egykor, ma is,
Ifjuságomnak alkonyán.
Imádtam mindig, rejtve, titokban;
S szent volt előttem a Napom . . .
Igazi nevét ki sose' mondtam
S tán soha ki se' mondhatom!

Igen, én vagyok A Napimádó.
A kikacagott. Megvetett.
— Erdő közepén, patak partjánál
Raktam én oltártüzekeket.

S míg a szivemben sorra támadtak
A Naphoz pogány dallamok:
Megénekeltem szent áhitattal
Egy édes, halvány Csillagot . . .

Fölöttem milljó, bűvös napsugár,
Lábam körül száz vadvirág;
És megszülettek szivemben forró,
Viharzó, vad melódiák.
Magam se' tudtam: honnan támadnak
Ezek a pogány énekek;
Magam se' tudtam: mért kell titkolnom,
Hogy élek, érzek, — szeretek.

Tán így volt irva a csillagokban,
Tán átok ült a szivemen;
És lassan meghalt szivemmel együtt
Titkolt dal, titkolt szerelem.
Eltűnt a Nap is s a Csillag lehullt,
És az oltár is megrepedt . . .

— Nincs már: kinek zsoltárt daloljak,
Nincs: kinek pogány éneket!

. . . Igen, én vagyok. A Napimádó.
A tévelyedett. A pogány.
S bálványom a Nap, mint egykor, ma is,
Ifjuságomnak alkonyán.
S bár reám borult véget nem érő,
Csillagtalan, bús éjszaka:
Letűnt Napom, de örök szerelmem
Még mindig, mindig, csak — Maga!

Anders Ramsay.

A botrány.

Csaba Pista, aki címzetes miniszteri se-gédfogalmazó volt s egyuttal ifju, de nagyra-törő lírai költő, egyszer két lánynak kurizált egyszerre.

meg ezt a legsürgősebb kérdést. Senki előre propagandát nem csinált ennek az elsőrendű ügynek. Tessék-lássék módon előhozták és agyonütötték az ügyet. De csodálatos! Ugyanakkor előhoznak egy másik ügyet: be kell vezetni a budafoki községhez az állami tisztviselők rangsorát. És ezt a dolgot már komolyan veszik és bizottsághoz utasítják. Tehát a tifusz, a bacillus, az utcán a piszok, a rossz iskola, az mind mellékes, földolog, hogy a nótárius, az utcaseprő, a rendőr, a dijnok rangsorban legyen, mint a miniszteri tanácsos, az államtitkár, a főispán. Hát az ilyen javaslatokkal haladni ugyan nem lehet, de el lehet érni azt, hogy a község a vicclapok „Kutyabagosa“ lesz. Maga a javaslat nem komoly, taglalása inkább élclapba való. Nehéz eldönteni mi nagyobb benne, a nagyzási mánia, a malícia, vagy a kulturátlanság. Nem rangsorról kell itt tárgyalni, hanem a tifuszos vízről, a rossz iskoláról, az utcai szennyről!

Tehát bevonul a tisztviselői rangsor a faluba. Ha ez se abszurdum, akkor semmi sem az. Először is faluban nincs is kit rangsorolni, mert nincs tisztviselő. Vannak tiszteletbeli állások (bíró, közgyám stb.) és vannak különböző funkciókat végző jegyzők. A községi orvos vagy mérnök nem tisztviselő, az magánpraxist folytat és ott orvos, mérnök stb.

A rangsorban első a VII. rangosztály. Hát miért nem I.-el kezdődik? Majmolni akarja az állami rangsort, hogy ez majd valami nimbuszt kölcsönöz a községi uraknak? (Lám a Máj.-nak van pl. külön rangsora. De kezdi I.-en és megy IX.-ig.) Ezt a nimbuszt ne várják tőle. Hiába vesz fel valaki generális ruhát, azzal nem lesz még generálissá! De nézzük meg a részleteket. A VII. és VIII. rangosztály illeti a főjegyzőt. A

kiküldött bizottságnak, amelyben nem lévén köztisztviselő, nem ismerhetik eléggé behatóan a ranglista ügyet — szolgálunk itt némi érdekes adatokkal ügyükhöz. Tehát a falu I. jegyzője a VII. rangosztályba kerülne. Nem rossz. Kár hogy villa és automobilt is nem kíván a javaslat számára. Mit is jelent ez a kíváncsi? A rendezett tanácsú városoknál, (ahol kövezet, világítás, iskola, vízvezeték, kórház stb. kérdések már mind jól megszoktak oldva lenni) ezeknél a polgármester, a város legelső embere nem a VII.-ik csak a VIII.-ik rangosztályban van, tehát 1 fokkal lejjebb rangban, több száz forinttal kevesebb fizetéssel, mint lenne itt a község jegyzője. A rendezett tanácsú városok főjegyzői — akik majd mind jogvégeztek emberek, míg ami községi jegyzőink még 6 osztályú képzettséggel lettek jegyzők, főjegyzők, a IX. rangosztályba vannak sorolva, tehát 2 fokkal lejjebb lennének és vagy 1000 forinttal kevesebb fizetést kapnak. A főszolgabíró, az egész járás jegyzőinek főnöke a VIII.-ik rangosztályban van (csak 15 évi szolgálattal, külön megyei kérelemmel tehetik miniszteri engedéllyel a VII.-ikbe.) Tehát a budafoki első jegyző egy fokkal magasabb rangba jutna, mint a saját főnöke! Ilyen abszurdumot ugyan a megye ugyse hagyja jóvá. Kik vannak az államnál, megyénél a VII.-ik (és VIII.-ik) rangosztályban, ahová a budafoki jegyző jutná? A főügyész (az alispánon kívül a legmagasabb állás) pénzügyigazgató, (p. ü. tanácsos,) műszaki tanácsos, erdőtanácsos, kir. tanfelügyelő, törvényszéki bíró stb. Im a megyei és állami notabilitások vannak e rangsorban. Ezt a rangot kapni, ilyen ambíciói nem lehetnek egy falusi jegyzőnek. Akkor végezzen főiskolát, álljon be az államhoz v. megyéhez szolgálatba és hosszú munkával kiküzdhet magának esetleg ilyen rangot. De a szegény

adófizető községi polgárok fillérei nem valók ilyen pocsékolásra és nagy szerénytelenség kell ahhoz, hogy egy jegyző ilyen kíváncsi-mal merjen a nyilvánosság elé lépni. Magasabb rangot és fizetést akarna a saját főnökénél! Pedig a jegyzők a falu fiskálásai, mellékes keresetük is van, ami a városi tisztviselőknél nincs. Ez a kíváncsi már a minden abszurdumok superlativusa.

Micsoda további kómikum az, hogy a községi előjárót: a bírót egy rangba helyezi a rendőrökkel és szolgákkal a javaslat. Az a polgárság arculcsapása. Az ő első emberük, a község bíró egy helyen a községi szolgálattal! Hisz a bíró a község feje, a jegyző csak melléje van rendelve. És a bíró olyan rangban legyen, mint a jegyző irodájának seprőgetője? Ilyet kívánni a XX.-ik században, egy kulturállamban! A napidijasokból meg aljegyzőket akar csinálni a javaslat. Ugyát-szik zsákokban hever abban a községhez az arany. Az állam a maga milliárdos, költségvetésével se képes a dijnokból még irodasegédtszettek se csinálni!

Ne tegye magát nevetségessé a község. Adjunk a jegyzőknek annyi fizetést, amennyit a község viszonyai megengednek. Különösen a szegény segédjegyzőknek, akik huzzák az igát, akiknek mellékesük se akad. De már rangsor, VII. meg VIII.-ik rangosztályra, ilyen nagyzási mániára nem valók a szegény nép fillérei. Ha át akar alakulni rendezett tanácsú várossá a község, akkor majd tarthat egy polgármestert a VIII.-ik rangosztályban. (Akkor se a VII.-ikben.) De addig ne pocsékolják a pénzt és ne kompromittálják magukat ilyen komikus vagy maliciózus javaslatokkal. Iskolára, vizre, csatornára tessék költeni a pénzt, de ne nagyzási mániákra. A népet helyesen vezetni, kulturát venni a községbe, haladni, de nem személyes

Ez nem volt épen szokatlan eset az ifjú lángész életében. Volt neki, ha ráért, néha egyszerre hat komoly ideálja is; egy a trafikban, egy a cukrászoltban, egy a színházi karban és kettő-három uri házakban. Ez utóbbi helyeken Csaba Pistát valami megrögzött előítélet és saját céltudatos viselkedése folytán, komoly, ambiciózus és költői vénája ellenére is inkább kissé nyárspolgárius hajlamu fiatal urnak gondolták. Sőt még a házassulandók névsorába is beiktatták, noha nem lehetett volna megállapítani, két mestersege: a fogalmazóság és a költőség közül melyik a kevésbé jövenelmező? Csaba azonban olyan meggyőző szerénységgel célogatott apja birtokaira és részvényeire, hogy a gondos anyák még a költészetet is elnézték neki.

Pedig — és ez eléggé jellemző hősrünk anyagi viszonyaira — valójában a dekadens

költészet volt a Pista urfi legfőbb jövedelmi forrása. Ami megint úgy értendő, hogy néhanéha sikerült néhány rövid verset valamelyik hetilap nyakába sóznia és ilyenformán földi vagyona állandóan nulla és huszonnégy kor. között ingadozott.

A költő, ezen ingadozásoknak megfelelően, kettős életre rendezkedett be. Ha anyagi jólétének tetőpontjára került: zsebébe tette „a“ bankót, kopott kabátot és gyűrött kalapot vett fel és megismerkedett az utcán vartami csinosabb masamódeánnyal. Ezzel megértette, hogy ő ambiciózus, de ez idő szerint állás nélküli fotografussegéd, azután cukrot és mozijegyet vásárolt neki, sőt néha meg is vacsoráztatta. Így hamarosan nullára süllyedvén a vagyon hőmérője, Csaba a másik életébe kezdett. Szmokingot, cillindert és lakkcipőt öltött, lálógatóba ment és ősz atyja

reá maradandó részvényeinek sürtü emlegése közben, sandwichet vacsoráztott.

A mai drága világban még a sonkás császárszemlyét sem adják ingyen. Udvarolni kell érte a házikisasszonynak. Csaba sok helyen evett sonkás-zsemlyét, tehát sok helyen udvarolt. Így történt, hogy egyszer két veszedelmes helyre talált kerülni.

Az egyik hely kisasszonyát Nellinek hívták, szőke, bájos, házias és ostoba volt. Itt a mama volt veszedelmes: sötét arcu, rettenősen éles szemű özvegy, aki pofozta a szobaleányt és a négy leánya közül hármát adott már férjhez. A másik ház kisasszonyának, egy Vera nevű, sovány barna és okos leánynak az apja volt bejegyezve az udvarló ifjuság fekete könyvébe. Ez az apja öles természetű, és heves vértü uriember volt; szeltemben beszélték róla, hogy egyszer megverte kutya-korbáccsal a hivatali főlebbvalóját. A leányát

politikát vinni! És nem kell utánozni a magasabb hivatalokat. Nem abba se, mert ott pl. 8—2-ig vannak hivatalos órák, hát ezt már minden faluban be kell vezetni. Aki a nagyokat utánozza, úgy jár mint a béka, aki akkora akart lenni mint az ökör, és addig fujta fel magát, míg szétpukkadt.

dr. Juhász Ödön.

A baromfitenyésztésről.

Három közlemény.

II.

Hazánkban sehol sem találunk még olyan, nagy mértékben berendezett és kereskedelmileg vezetett ipari baromfi-tenyésztőtelepeket, aminők Németországban, de még inkább Amerika és Ausztráliában már régen működésben vannak és aránylag csekély befektetési tőkével alapítóiknak nagy jövedelmet biztosítanak.

Az az egy-két nagyobb tenyésztő, aki nálunk baromfitenyésztéssel foglalkozik, kizárólag fajbaromfit nevel. A piac igényeit figyelembe nem veszi s azt kielégíteni nem képes. A városok és nagyközségek piacait nálunk kizárólag a falusi kistenyésztők látják el és hogy milyen módon, azt a baromfiárak élénken illusztrálják. Ma már ott tartunk, hogy baromfit csak a gazdag emberek asztalai fognak látni, a többi, földi javakkal kevésbé megáldottak annak fogyasztásától, módfeletti drágasága miatt már is meg vannak fosztva.

A baromfi drágaságának tehát az a fő oka, hogy nagyon kevés kerül belőle piacra. Épen, mert azt csupán a kis tenyésztők kultiválván, primitív berendezkedésük mellett nem képesek az igényeket sem kielégíteni, nem hogy az árakat leszoríthatnák és a táp-

láló barmfihust és tojást — amely tápláló-erőre nézve akár a marha- akár a sertéshussal minden tekintetben kiállja a versenyt — a kevésbé tehetőseknek is megszerzhetővé tehetnék.

A baromfi-, különösen a tyuktenyésztés, ha betartjuk azokat az óvrendszabályokat, amelyek különösen a fertőzést teszik ha nem is teljesen, lehetetlenné, egyike a legjövődmezőbb tenyészeteknek. A nálunk már kipróbált hazai tyukfaj alkalmas lenne a nagytestű, nagy tojó képességű, külföldi fajokkal keresztezve, egy olyan kiváló válfajt eredményezni, amely nagybani tenyésztésre mindenképpen alkalmasnak bizonyulna. De sajnos, ilyent még kiállításainkon nem igen láttunk. Mindenben csak a külföldet utánozván, baromfikiallításainkon is kizárólag külföldi baromfit láthatni. De hogy valakinek eszébe jutna, nagy területeken néhány száz holdon csak a piac igényeinek megfelelő fajt gépekkel nagy tömegben tenyészteni és vele a husrágaságon enyhíteni, ahhoz a mi gazdáink nem eléggé amerikaiasak. Pedig biztosíthatjuk, hogy ilyen tenyészde, néhány száz holdon berendezve, százazreket jövedelmezne.

Gazdáinknál volna meg pedig erre a legjobb alkalom. Nem csak azért, mert az ilyen nagyszabású baromfitenyésztési telep céljaira szükséges nagy területek nálunk rendelkezésre állanak, hanem azért is, mert a szükséges takarmányneműeket is maguk képesek megtermelni. E nélkül ugyanis nagyban baromfit tenyészteni, hogy azt olcsón lehessen piacra vinni, nem lehet.

A tyuk természete megköveteli a szabadban való minél több mozgást. Mert ha nem teszszük lehetővé, hogy az félig árnyas helyen, fűvel is eléggé benőtt nagy területen, kedvenc férgel, bogarai stb. után szaladgálhasson és ott kénye-kedve szerint kapargál-

hasson, ha fokozott éberséggel nem ügyelünk egészségének megóvására, úgy kár is lesz belefogni, eredményt elérni nem fogunk. Az eddigi próbálkozások mindezen feltételek elhanyagolásán feneklettek meg.

Ezt a tenyésztési ágat, aránylag kevés kezdő tőkével meg lehet valósítani. Egy-két év alatt a szaporulatból magunk már elég tenyészanyagot állíthatunk elő. Az a körülmény egymagában is eléggé ajánló, mert gazdáink épen a tőkehiány miatt képtelenek gazdaságaikat jövedelmezővé tenni.

Hogy mennyire hátra vagyunk még e téren, s hogy mennyit lehetne a baromfitenyésztésből még kivitelre is termelni, ennek bizonyítására néhány számadatot sorolunk fel.

Stella.

(Vége köv.)

A reklám, mint az iparfejlesztés hathatós eszköze.

A hol az iparfejlesztés az ipari fejlődés legfőbb védelme nélkül van, mert hiányzott az önálló vámterületi vámvédelem, ott e sánckat egyéb pótló eszközökkel kell helyettesíteni. Ily eszköz többek között a társadalmi akció, amely a hazai iparcikkek fogyasztása érdekében indul meg.

Minden becsületes hazafi, ha ugyanabban a minőségben és ugyanabban az árban kapja a hazai gyártmányt, mint a külföldit, inkább hazait fogyaszt; az áldozatkész hazafi még akkor is, ha a magyar gyártmány drágább. De vajjon hogyan találja meg a fogyasztó a magyar árucikket, mikor a külföldi gyártmányok is mindenféle meg engedett módon magyar iparcikkeknek vannak föltüntetve?

Amikor a tulipán-mozgalom megindult

imádkozta, a fiatal embereket pedig gyűllötte a léhaságuk miatt. Mindenkit elmart a háztól, Csaba Pistát kivéve. Neki sikerült a haragos orozslánnál holmi kegy félére szert tenni s a rettegett öreg nem egyszer emlegette dicsérendő kivitelképen Csaba urfi komoly, tiszteletteljes viselkedését és szerény modorát . . .

Hála a jelleméhez fűzött közbizalomnak, Pista mind a két házban rövidesen eljutott a csókolózás stádiumáig. A szőke Nelli és a barna Vera pedig — akik különben testileki jóbarátnők voltak — ezen ingatag alapon napról-napra várták a komoly Csaba komoly föllépését . . .

A költő minden délután pontosan megtátogatta szívének mindkét igaz szerelmét. Nelliéknek öttől-hétig vizitelt és ott uzsonnázott. Veráékát héttől kilencig tüntette ki jelenlétével és ott vacsorázott.

— Van itt ész! — beszélte ebben az időben Pista ur a barátainak kilenctől tizenkettőig a kávéházban. — Anyagi viszonyaim ugyszólván rendezetteknek tekinthetők . . .

— Baj lesz! — figyelmeztették epésen e többi költők, írók és filozófusok, akiknek társaságába Pista mindennap eljárt s akiknek nevét ez idő szerint még szintén jobban ismerték a pincérek, mint például az akadémia.

Csaba azonban fölévesen és elnézően nevetett, mint afféle szerencsefia, aki tudja, de természetesen találja, hogy irigyelik.

Egy délután ismét ellátogatott Nelliékhez. A szőke leány egyedül fogadta: Pista ezen föllelkesült és megölelte az imádottját. Ebben a percben fölnyílt a szomszéd szoba tapéta-ajtaja; ördög vigye ezt az ajtót, mindig gyanus volt Pista ur előtt — s kilépett rajta teljes felszereléssel a mama. A teljes fölsze-

relés úgy értendő, hogy rajta volt a fekete csipkével ékes, félelmetesen suhogó özvegyi diszruhája, szemén volt a szemüvege és ajkán az anyai áldása . . . Egyelőre azonban szigorúan nézte az előrelátott váratlan jelenetet és azt mondta:

— Mit jelentsen ez?

Pista nem felelt. Részben talán azért, mert azt várta, hogy az özvegy magától is ki fogja találni: mit jelent, amit lát, részben pedig, mert holmi kis megdöbbenést érzett. A háziasszony pár pillanat múlva a segítségére jött:

— Azt jelenti ez — kérdezte még ridegebb hangon — hogy szereti a leányomat? Hogy imádja és nem tud nélküle élni?

A szerencsétlen lírikus a félelmetesen sötét nézésű arcra pillantott és azután megadással rebegette:

— Természetesen . . .

és a magyarság igazán komolyan vette a magyar iparcikkek fogyasztását, olyan esetek fordultak elő, hogy vidéki tanítók, birtokosok és mások mintákat küldtek be egyes gyáraknak, hogy az áru vajjon igazán magyar áru-e?

Ebből látszik, hogy a fogyasztó is érzi, hogy a jószándék magában nem elég, mert az iparpártolás szempontjából nem teszünk meg mindent, ha magyar árut akarunk fogyasztani, s azután, mondjuk tájékozatlanságból, osztrák árut fogyasztunk.

De e tekintetben a magyar gyárak kötelessége a fogyasztó segítségére lenni és pedig olyan módon, hogy a fogyasztóközönség emlékezetébe vessék, a köztudatba elvigyék a magyar áruk védjegyét, sajátos csomagolási módjait, s mindazt, amiről a magyar gyártmány megismerhető.

A terjesztés módja ugyanis a nyilvánosság. Ez viszi valamely cikk létezését, sőt a gyáros nevét is, aki e cikket gyártja. És a közönség mégis hamisítványt kap az üzletekben. Ezt minden áron meg kell előzni és pedig a reklám helyes szövegezése útján.

Az ipari tulajdon biztos védelmére szolgál a védjegy- és minta-oltalom. De a védjegy nemcsak arra való, hogy egyéb versenyző gyárakat a törvény tartson távol az eredeti cikk utánzásától, hanem arra is való, hogy a közönség ráismerjen az eredeti cikkre, a mely védjegy- vagy minta-oltalmat élvez. Akárhány olyan cikkünk van, amelyet Ausztriában is gyártanak és a magyar gyártmányhoz hasonló csomagolásban hoznak forgalomba a magyar piacon. A hamisítványokkal való megtévesztés nem tobzódhatik olyan korlátlanul, ha a magyar gyárosok a vevőközönség emlékezetébe vésnék védjegyüket és minta-oltalmat élvező csomagolási módjukat, a melynek törvény által való védelme nemsokára — a mint az új idevonatkozó

törvénytervezetek életbe lépnek — igen szigorú és hatályos lesz. A hirdetésekben sohasem volna szabad magát a csomagolási módot föltüntető képet és a védjegy pontos rajzát kihagyni, mert ez adja a vevőközönség kezébe az egyedüli biztos eszközt arra, hogy igazán csak azt az árut fogadja el, a melyet vásárolni szándékozott.

Sokszoros fontosága ez éppen minálunk, a kik saját piacunk gyártmányait akarjuk fogyasztani és nem az osztrák verseny becsempészett hamisítványait. Mert Ausztriában még ma nyugodtan alkalmazzák a magyar szöveget, sőt a magyar cimert is, de ha a közönséget nemcsak buzdítani akarjuk a magyar gyártmány vásárlására, de módot is akarunk adni néki arra, hogy a magyar gyártmányt meg is ismerje, első sorban nyilvánosság útján kell emlékezetébe vésni a magyar gyártmányok védjegyét és csomagolási módját.

Ez csálhatatlan eszköze volna a magyar iparcikkek terjesztésének, mert a külföldi áruira rá lehet tenni a magyar szöveget, meg a „honi ipar“ jelzést, sőt ma még a magyar cimert is, de ha az ily árut hirdetik és védjegyét is közlik: a nyilvánosság világossága hamar utoléri a hasonló csempészetet, és a törvény keze; holott a nyíltan hirdetett magyar árut, ha a közönség a védjegyet de csomagolási módot a hirdetésekben ismeri, semmiféle megtévesztés sem szoríthatja ki a fogyasztás köréből.

De nemcsak a reklámozás e specifikus rendeltetését téveszti ma szem elől a magyar gyáros, haaem magát a reklám általános jelentőségét is. Kevés az olyan reklám nálunk, a mely a közönség figyelmét leköti.

Nem akarom a példák végtelen sorát felhozni, hiszen úgy is köztudomásu, hogy a legjobb bornak is cégér kell és még a pa-

rázs pénznek sem találunk nyitjára, ha egy elfelejtett asztalfiók fenekén huzódik meg. A jó reklám csak úgy, mint a tetszetős csomagolás, az áru értékét növeli. Számtalan olyan áru van, a melynek belső értéke úgy szólván semmi és csak a jó csomagolás vagy terjedelmes reklám teszi világhírűvé és elterjedtté. Vannak olyan cikkek, a melyeket minden gyáros egyforma jó minőségben gyárt, sőt olyanok is, a melyek nem is gyártmányok, csak jól csomagolt és jól reklámozott nyersanyagok és mégis a nagyközönség egy bizonyos márkához köti magát abban a hitben, hogy ez jobb a többinél, holott csak hiresebb.

A reklámnak ezt a jelentőségét már ma minden gyáros és kereskedő tudja és mégis csodálatos módon ipari fejlődésünk mai fokánál aránytalanul kevés az a gond, amit a fogyasztópiacok ilyen informálására fordítanak érdekelt ipartelepeink.

Azt a szüklátkörü üzleti szellemet, a mely a reklámkötségeket, mint nem közvetlenül jövedelmező üzleti rezsit, sajnálja és nem hirdet, nem is említem, de magában a reklámcsinálásban nem is elég a pénzáldozat, hanem leleményesség, művészi izlés és ötletes szövegezés a fődolog. S ez az, a mivel olcsó pénzen nagyobb reklámot szerezhettünk, mint egyszerű pénzkiszórással okos és érdekfeszítő szöveg vagy képek nélkül.

A leleményességnek arra kell irányulnia, hogy a reklám-közlemény, akár ujságok hasábjain, akár falragaszokon jelenik meg, úgy legyen szövegezve, hogy a ki egy-két szavát elolvasta, végigolvassa az egészet, s lehetőleg el ne felejtse akár mert különösségnél fogva, akár mert tetszetős megírásával emlékezetünkbe vési magát. A leleményesség dolga az is, hogy hol, a lap milyen helyén vagy falragaszoknál mennyire exponált helyre

— Ugy? Akkor tehát el fogja venni Nellit feleségül . . .

Csaba fölsóhajtott:

— Jól van . . . Akarom mondani, végtelenül boldog lennék, ha sikerülne imádott Nellikém kezét . . .

Ezzel a kalapja után nézett és távoznia akart. De a jövendőbeli anyósa visszatartotta:

— Ohó, kedves vőm, nem addig van! Holnap ki fogjuk adni az eljegyzési értesítést és megküldjük minden ismerősünknek. Irja meg a szöveget és ne felejtse el beletenni az értesítésbe a nemesi nevét is . . .

Pista irt, szédülve és reménytelenül, mintha a halálos ítéletét írta volna. Mikor végre átnyújtotta az okmányt, az özvegy a szeme láttára küldte le a nyomdába s kegyelemben elbocsátotta a boldog vőlegényt a színe elől . . .

— Vacsorázni azért kell — gondolta a kábult fejű Csaba, mikor már az utcán volt. Zavaros gondolatai közül csak ez az egy bontakozott ki teljes világossággal. — Vacsorázni kell és Vera sirna, ha nem mennék el hozzá . . .

Férfias gyöngédsége győzött lelkiismeretének a furdalásai fölött. Tíz perc mulva már Veráéknál volt és tizenöt perc mulva már meg is csókolta a kis barna rózsás fülét.

Haragos oroszánbögést hallott a háta mögött. Megfordult és vacogó foggal nézett az öreg méltóságos ur csillogó szemébe. A fenyegető szempár azonban lassankint megnyúlt egy kissé s a házigazda a szelid medve dörögésére emlékeztető, atyai hangon szólt:

— Az én időmben, fiam, nem ez volt a szokás . . . Az én időmben előbb megkérték a lány kezét, csak azután merték meg-

csókolni. De hát az az idő elmúlt és soha többé nem jön vissza. A kedvedért eltekintek a sorrendtől és megelégszem veled, ha utólag jóváteszed a hibádat . . . Nos?

Ezt már megint oroszán-hangon dörögte. Pista pedig, elhaló hangon rebegette, mint az őszi szél suttogása:

— Van szerencsém . . . a kedves leányod kezét megkérni . . .

— Rendben van . . . Most már megcsókolhatjátok egymást. Igaz: mi is a prédikátumod? Holnap kiadjuk az eljegyzési kártyákat . . .

Igy történt, hogy két nap mulva a posta két eljegyzési értesítést vitt Veráék és Nelliék baráti körébe. Az egyiknek a szövege ez volt:

„Alsó- és felsőcsabai Csaba István eljegyezte özv. Görögh Mátyásné lányát, Nellikét“.

alkalmazzuk a reklámot. Világcégek százezreket költenek tárcacikkekre, a melyeket jó írók irnak nevük aláírásával, s a melyekről csak a végén tudja meg az olvasó, hogy valamely cég reklámját olvasta egy negyedórán át. Az olvasó ilyenkor kissé boszankodik ugyan, de azért szívesen elismeri a hirdető gyáros leleményességét; s az illető reklámozott árut sohasem felejt el, s ez a gyárosnak elég. Nagy angol és francia íróknak drágán fizetik meg azt, ha egy-egy regényükben vagy tárcacikkükben valamely hotel, szepítőszer, italt, vagy egyéb reklámra szoruló cikket megemlítenek, s ezzel lansziroznak.

A művészi izlés különösen a falragaszokon terjesztett reklámnál fontos. E tekintetben amerikai gyárak értek el nagy eredményeket, s az amerikai világhírű bovriklamok, de a svájci és francia gyárak reklámjai is valóságos festmények, a melyeket jeles művészek festettek, s a melyeket már csak művészi szépségükért is megbámul az ember.

E téren sokat tanulhatunk a külföldtől, és ha a magyar ipar fejlesztésére és különösen a magyar fogyasztó-piacnak Ausztria iparát való függetlenítésére törekszünk, meg kell találnunk a módját annak, hogy fogyasztó-közönségünket ez uton tanítsuk ki a magyar iparcikkek létezésére, termelési helyeire és ismertető jeleire.

B. H.

HETI HIREK.

Választási mozgalmak. Palugyay Móric, a kerület Kossuth-párti képviselőjelöltje 24-én tartott nagy közönség előtt programbeszédet Nagytétényben, ahol Ugron Gábor is jelen volt. Palugyay sajnálkozott, hogy Budafokra is el nem jöhet, — de ugymond

— nem akarja magát inzultusnak kitenni s nem akar vérontást előidézni. — François munkapárti jelöltséget megcáfolják. Ujabb hírek: dr. Sárvány Ferenc budafoki ügyvédet, ki a fülöpszállási kerület munkapárti jelöltje, a függetlenségi lapok szerint körútján megdobálták, kormánypárti lapok szerint ellenben kilátása van a győzelemre. Ugyan ez a hír a másik helybeli fiskálisról dr. Szokolay Jenőről, aki Tapolcán próbálkozik, ugyancsak munkapárti programmal. Végül leközzöljük kuriózumképen, hogy a ráckevei kerületben Fodor Ernő, a néhai „Budafoki Hírlap“ szerkesztője is fellép függetlenségi programmal. Megválasztása természetesen több mint bizonyos.

A Budafoki Zeneegyesület választmánya elhatározta, hogy az egyletnek a Wagner vendéglőben levő helyiségében minden hó első szerdáján nyilvános zenepróbát tart, melyen a tagokat és az általuk bevezetett vendégeket is szívesen látják.

A Nagytétényi Iparoskör vigalmi bizottsága 24-én fényesen sikerült zártkörű kedélyes estélyt rendezett a Mehrwald vendéglő termeiben. A műsor első pontja Bihary M. Rapszodiája volt, amit Mustetz György, Boross József, Pilinszky Géza és Gazdag Dénes adtak elő nagy tetszés mellett. Ezután Nagy Károly sikerült bűvészmutatványai, majd Gubicza Lázár szép énekszám, ezután pedig Erdélyi Zoltán: „Megjött a papa“ című kis vigjátéka következett, melyben Hladik Irénke, Szabó Annus, Halász András és Végh Ottó arattak szép sikert. Utánna az első szám művészei két Schubert szerzeményt adtak elő, és Rajtsits István nagy tetszéssel fogadott kupléi zárták be a tartalmas műsort. Legvégül Főző László községi jegyző is énekelt s ő is tapsokat kapott. A közreműködő hölgyeknek szép csokorokkal kedveskedett a rendezőség. Az Iparoskör dicséretes működése elismerésül felülfizetések is történtek, melyeket köszönettel e helyütt nyugtáz a kör: Felülfizettek: N. N. 2 kor. 80 fill., Singer Fülöp 1 kor. 60 fillér, Erős Antal (Bpest), Heinrich Márton (Bfok) 1—1 kor., Kiss Sándor 80 f., Bajomi Alajos, Bischof

Antal, Bischof Mátyás, Fáy Ignác, Pentz Andor őrnagy, Takáts György 40—40 fill. Ez is gyermekvédelem. Papp Gy. László bfoki lakos 11 éves Ervin fia 26-án bement Balázs János kertjébe s ott virágot tépett s a füvet legázolta. Balázs megverte a fiut, ki panaszra ment apjához, mire ez botot fogott s úgy elverte Balást, hogy sérülése 7—8 napig gyógyul be. Kecskés László csendőrörsvetető a vizsgálatot megindította.

Verekedés a zománcgyárban. Két gyári munkás veszett össze munkaközben: Paulender János és Obermayer József s a vita során ez egy vassal úgy vágta fejbe amazt, hogy sebe orvosi látélet szerint 7 napig gyógyul be. A nyomozást Wernárszky őrmester és Ádám csendőr indították meg.

Betöréses lopás. 19-én Petró Nándorné bfoki lakos szobája ablakát annak távollétében K. András bfoki lakos betörte, azután a szobába mászott, onnan 2 drb 30 korona értékű gyűrűt és 10 tojást elemelt. Kecskés csendőrörsvetető a kir. ügyészséghez tett ellene feljelentést.

Késő bánat. Karajkov György budafoki lakos jan. 10-én szállást adott egy ösmeretlen asszonynak. Utóbb munkáját raent folytatni s mire szobájába visszatért: a nő is eltűnt és vele együtt egy 24 korona értékű óra is. A károsult most tette meg csak a feljelentését, melyben a nyomozás folyik.

Jubileum. Tétrty József, Nagytétény köztisztelőben álló esperesplébánosa most üli 25 éves jubileumát. Ennek alkalmából a helybeli leányárvaház növendékei színelőadást rendeztek tiszteletére, melyen alkalmi darab került színre. Kár, hogy a ritka alkalomból nem részesítették az érdeműs lelkipásztort nagyobb szabású ünneplésben! No de majd az 50 éves jubileumkor . . . Egyébként mi is tiszta szívből gratulálunk.

A pápa arcképe közkívánatra még elsején ki lesz állítva a régi he-

A másikon csak ez a néhány szó ékeskedett:

„Székelyvári Székely Vera és alsó- és felsőcsabai István jegyesek.“

Vera és Nellike csak egy-egy értesítést kaptak, amelyből mind a ketten némi meglepődéssel vehették tudomásul, hogy szeretett jegyesük a tegnapi nap folyamán eljegyezte barátnőjüket . . .

Pista érezte a botrány szörnyű voltát. Először agyon akarta löni magát, később azonban megelégedett azzal, hogy nem ment be a hivatalába és a háziasszonyának meghagyta: ha egy böszült ur vagy egy dühöngő nagysága keresné, mondja meg nekik, hogy lakója Közép-Ázsiába utazott.

Szobájának komor magányában azután gondolkodni kezdett s a szokatlan helyzetnek köszönhető, hogy gondolkodásának eredménye ezuttal nem két-három rossz vers

lett, hanem egy mentőgondolat, amely ebben az állító mondatban talált kifejezésre:

— Az egyiktől meg kell szabadulnom . . .

Röviden határozott: özv. Görögh Mátyásné, ha „gyöngye nő“ elnevezéssel méltatlan sérelem érte volna is, mégsem volt annyira veszedelmes, mint a kutyakorbácsos apa. Tehát Nellikének kell lemondania imádott poétájáról.

Mikor Csaba nagynehezen elérte, hogy első számú nagyasszonyánál beeresztették a szobába, sőt még szóba is álltak vele, rögtön a dologra tért.

— Nagyságos asszonyom, — rebegte könnyes szemmel, — eddig nyomorult gyáva voltam, de ha kívánja, szívesen feláldozom a szerelmemért nagyreményű ifju életemet . . .

Az anya és leánya szigoruan, de kíváncsian néztek rá. Pista folytatta:

— Mikor sikerült Nellike imádott kezét

megnyernem, Székely bácsihoz, atyai barátomhoz siettem, hogy szívem örömét kiöntsem előtte. Azonban ekkor váratlan dolog történt: Székelyék csunya lánya, a sovány Vera, ájultan roskadt a földre. Székely bácsi pedig — hiszen ismeri — revolvért rántott s megesküdütt anyja emlékére, hogy agyonlő, ha nem veszem el az ő lányát . . . Pedig ránézni sem tudok utálat nélkül arra a fekete békára.

Nelli kissé barátságosabban nézett a bus Csabára, aki megtörtén folytatta:

— Hiába lepleztem le előtök magamat, hogy hazudtam, mikor az apám részvényeit és birtokait emlegettem . . .

— Micsoda? — szölt közbe az öreg asszony éles hangja.

— Igen, hazudtam. Az apám nyugalmazott tanító és én neki küldöm el csekély havi fizetésem felét. De ök ezt nem bánják.

lyen. Itt említjük meg, hogy a kisorsolt képet Főző jegyző nyerte el.

Gyilkol a villamos. Pénteken d. u. 2 óra 50 perczkor a Nagytétényből jövő villamos a budafoki községi faiskolánál elütötte Smitka Antal 62 éves, nős vinczellért. A kocsi maga alá sodorta a szerencsétlen embert és vagy 80 lépésre hurczolta magával. Szemtanuk úgy adják elő az esetet, hogy Smitka az országról átakart menni a lakásához, közben cipőjének sarka beleszorult a kettős sín közé, a vágató villamos pedig elütötte. Azt is mondják hogy nagyot hallott Smitka s ez is oka lehetett az elgázolásának. Ha ez igaz lenne is, a kocsivezető mégis hibás, mert a kocsit 4—5 lépésre meg kellett volna tudni állítani s így nem tépte volna szét a kerék az egész holt testet. A vizsgálatot a csendőrség megindította; Márczi István kocsivezető még nincs letartóztatva. — Bár nincsen szándékunkban, hogy a főbűnöst, villamos igazgatóságát mentegessük, aki koldusfizetéssel gyakorlatlan embereket fogad fel s azokat a végkimerülésig agyondolgoztatja: mégis nem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy a személyzet egyrésze is indolensül viseli magát. A szerencsétlenség napján tanui voltunk, hogy egy feltételes megállónál a 9. sz. kalauz elindította a kocsit. Mielőtt a várakozó két utas felszált volna. Az egyik a kocsi után futott, a másik csak a lépcsőre birt felkapaszkodni. Egy utas látta ezt s új szerencsétlenségtől tartva, lecsöngette a kocsit, mire a két ember felszált. A kalauz erre a pótkocsi elejéről, ahol diskurált, berohant és csapszékbe illő

kiabálással kezdett lármázni arra, aki a lecsöngettéssel tán egy emberéletet mentett meg a haláltól s egy embert a börtöntől, különben tanukkal is szolgálhatunk . . .

SPORT.

A magyar vivósport.

II.

Örök hála illeti a millenáris verseny rendezőit, az azon résztvevő és itt letelepedett olasz mestereket, mert ezeknek köszönhetjük, hogy ma már olyan mestergárdánk van, melyre büszkék lehetünk, — amatőr-gárdánk pedig egyszerűen mesés. Ahhoz fogható nincs az egész világon.

Ezt az amatőr-gárdát a mestereknek egymással szemben a tanításbani elsőségért kifejtett egészséges konkurenciája és sportirodalom nevelte.

Az irodalom körül Nagy Béla dr. kir. ügyész szerzett elévülhetetlen érdemeket.

Ez azonban érdemének csak kisebb része. A nagyobbik része ott kezdődik, hogy volt erkölcsi bátorsága véleményét mindig és mindenkivel szemben kifejteni anélkül, hogy az ellenkező nézetek elől mereven elzárkózott volna.

Merem állítani, hogy a magyar vivósport senkinek olyan nagy hálaival nem tartozik, mint Nagy Bélának, ki a millenáris verseny után a második határjelzője vivósportunk fejlődésének. Legnagyobb részben neki köszönhetjük mindazt, ami haladást a vivóversenyszabályok, a versenyrendezés, a vivók és vivással is foglalkozó egyesületek egymás közötti érintkezésében, a vivósport irodalmának keletkezésében tapasztalunk.

Mindezek felett áll azonban az az eléggé

sohasem méltányolható szolgálata, melyet a vivóversenyek juryjének megreformálása által végzett.

A jövő vivó-generációja jóízűt fog nevetni, ha majd az öreg, kivénült vivók elmesilik, hogy volt idő, mikor a vivóversenyeken 40—60 olyan „dzsentilmén“ ítélkezett, kiknek fele fogalommal sem birt a versenyszabályokról, másik fele pedig kedélyes komázás mellett üldögélt a zöld asztalnál s akkor nézett a vivókra, ha valamelyiknek hasán nagyobb csattant a kard. S aztán, ha a tuss kétes volt, szavazott, ülve vagy állva, anélkül, hogy tudta volna, miről is van szó.

A legtöbb zsűritag, ha kérdezték, hogy miért állt, vagy miért nem állt fel, egyszerűen azt, felelte, „mert a Pista, (vagy Jóska) is felállt, vagy nem állt fel.“

Ma már egész más képe van a vivóversenyeknek.

Az ítélkezést három, föltétlenül hozzáértő uriember végzi, s mert odafigyel s így ugyanazon akciót látja mindegyik, legtöbbszőr vita nélkül döntik el, hogy ki kapta a „volt“-ot.

Természetes, hogy a versenyek realizálása sokakban felkeltette a versenyzési kedvet. A tehetséget pedig semmi úgy ki nem fejleszti, mint a vételkedés.

Igy emelkedett versenyzőink színvonala arra a magalatra, melyen ma áll, melyről remélhetőleg nem is fog leszállani, — legalább addig nem, míg a mai mester-gárda tartja kezében a vivók kiképzését.

Lássuk csak ezután, hogy tulajdonképpen miért lett éppen a vivás a magyarság kedvenc sportja?

Nézetem szerint azért, mert a viváshoz nemcsak testi és nyers erő kell, hanem szív és lélek is. A magyar ember pedig szeret gondolkodni és van szive, van lelke ami nélkül vivni, még hozzá jól vivni, nem lehet.

A laikus azt hiszi, hogy a vivás nem áll egyébből, minthadonászásból és csapkodásból, de ebben óriásmód téved, mert a vivás legelső sorban nem a testi, hanem a szellemi erőmérkőzése és a mérkőzésekben rendszerint az győz, kinek élesebb az elméje, gyorsabb a gondolkodása; nagyobb az akaratereje.

(Vége köv.)

VEGYES.

Történet a becsületből. Péter gazda öldjeinek nagyobb részét kiadta haszonbérbe. A megmaradt kisebb részen inkább csak takarmányfélét termelt, mivel nagy állattenyésztő volt. Az állatok által termelt nagy mennyiségű trágyát természetesen saját földjén nem tudván értékesíteni, — mintegy tizenöt kocsira valót eladott B. J. gazdának szabad rakodásra, kocsinkint két koronáért.

Bokor Malvin.

Vera kijelentette, hogy inkább velem kunyhóban, mint mással királyi palotában . . .

Az özvegy néhány percig hallgatott. Aztán ezt monota:

— Takarodjék innen, mert mindjárt fölpofozom . . . És többet be nem tegye hozánk a lábát!

Pista boldogan sietett el a nyájas biztatásra.

— Az egyiktől megszabadultam, — gondolta sugárzó arccal. — Az egyiktől . . . Hm! Mi lenne, ha a másikat is leráznám a nyakamról?

Öt percnyi gondolkodás után olyan jókedvvel sietett a másik menyasszonyához, mintha legalább is az esküvőjére készült volna. Ott azonban megtörtén adta elő:

— Mikor imádozt Verám kezét sikerült megnyernem, örömmel eltele siettem anyai barátnőmhöz, Csöröghnéhez . . . — És így tovább. A befejezés ezuttal így hangzott:

— Pedig szivem mélyéből utálok Nel-

lit, ezt a buta hájtömeget. De ők nem törődnek semmivel. Nelli még abba is belenyugodott, hogy fizetésem háromnegyed részét ezentul is nyomorgó szüleimnek küldjem . . .

— Vera és az apja egymásra néztek. Vera aztán szelid hagon szólt:

— Legjobb lesz, ha megkísérli, hogy megszeresse Nellit. Ő olyan szerény és igénytelen. Még boldogok is lehetnek . . .

Az apa, csak ezt tette leánya szavaihoz:

— Takarodj innen, mert mindjárt kiruglak! Még az utcában se lássalak többé!

És Csaba István néhány perc mulva szabadon és boldogan rőta a Kossuth Lajos-utcát. Ezt a tényt eleinte saját magának sem akarta elhinni, de csakhamar magához tért:

— Van itt ész! — gondolta vigan. És — mert vagyonának időjárása ismét fagypontra állott, — sietve ment egyik mostanáig kissé elhanyagolt ideáljához, Ölgához, sandwicht enni.

A szabad rakodás pedig azt jelenti, hogy a kocsira annyit lehet rakni, amennyit két ló egyszerre elhuzni képes. B. barátunk ki is használta a szabadrakodás előnyeit s megrakta ugy a kocsiját, hogy már az ötödik fordulónál előre látható volt, hogy a tizenöt kocsit trágyából alig lesz nyolccal.

Bosszankodott is Péter gazda, hogy ugy becsapódott, de nem tehet semmit, mert hát a szabadrakodás ki volt alkudva. Azonban nem állhatta meg, hogy oda ne szóljon B.-nek:

— Ez már nem becsület ám koma, — s rámutat az irtóztatóan megrakott kocsira.

Ez pedig gondolkodik egy pillanatig, — majd csalafinta képet vágva mondja:

— Hát hiszen nem is becsületet vettem én a sógortól, hanem trágyát!

Dühös-e, vagy veszett a kutya? Így nyár előtt a vidéken lakók előtt apránként aktuális lesz az a kérdés, hogy a kutyák veszettsége miben áll. A párisi orvosi akadémia egyik ülésén nem régen Megnin tanár érdekes előadást tartott az ebek u. n. ál-veszettségéről. Előadta, hogy a kutya agyvelője hasonló szellemi zavaroknak van alávetve, mint az emberé. A szociális mizériák között a kutyák is ép ugy ki vannak téve fájdalomnak, nélkülözéseknek ételben, italban, tartózkodási helyben, mint az emberek. És a tenyésztésben a tulnemesítés, mely a legbizarrabb vérmérsékleteket, fajtaváltozatokat idézte fel, oka annak, hogy ma igen sok az u. n. „ideges“ kutya.

Az ál-veszettségnek (magyarán egyszerűen dühösségnek) nevezhető ez idegesség megnyilvánul váratlan dühödtségi rohamokban, miket eskórságos (epileptikus) jelek kísérhetnek és kapcsolatosak lehetnek harapási vágygyal is. Közben egészen nyugodtnak, egészségesnek mutatkozhatnak az eb s csak periodusosan tör ki rajta a dühösség. Megnin határozottan ellene van annak, hogy az ily feldühödött, (de nem veszettségben szenvedő) kutyákat minden további nélkül azonnal veszettnek nyilvánítsuk s agyonüssük, vagy másképp elpusztítsuk.

Weber német tanár teljesen osztja Megnin nézetét s megjegyzi, hogy a veszettségről összeállított statisztika teljesen téves, mert abban igen számos egyszerűen ideges-dühös kutya szerepel veszett gyanánt. Szigorúan különbséget kellene hát tenni e két állapot között s csak a megfigyelés közben valóban veszettnek bizonyulóakra kellene a kiirtás drákói szigorát alkalmazni.

A trónörökös házassága. A „Zrinyi“ hadihajó vizrebocsátása alkalmából, melyen a trónörökös is nevével együtt részt vett, egyik trieszti lap elmondja, hogyan ismerkedett meg a trónörökös a feleségével: „Éppen tíz éve annak, írja az említett lap, hogy az akkor 36 éves Ferenc Ferdinánd főherceg

sűrűn megfordult nagybátyjának, Frigyes főhercegnek a házában. Chotek Zsófia grófnő akkor udvarhölgye volt Izabella főhercegnőnek és tapintatos, szerény modoráért nagyon kedvelte őt a főhercegi család. Egy borus októberi napon ismét ott volt Ferenc Ferdinánd a főhercegnél, a Baden melletti Weilburgban, amikor egyszerre belépett abba a szobába, amelyben a főherceg tartózkodott, Chotek, grófnő és szerényen egy sarokba ülve, kézimunkához fogott. Ferenc Ferdinánd egy ideig észre sem vette a fiatal hölgyet s elgondolkozva nézegetett ki az ablakon az esőverte tájra. Amikor hátrafordult, tekintete a grófnőre esett és beszélgetni kezdett vele. Tulajdonképpen csak most látta meg, milyen csinos, mozdulataiban mennyi báj van és milyen okos a beszéde. Megtetszett neki a grófnő s attól kezdve gyakrabban látogatott el Weilburgba. Csakhamar nyilvánvaló lett, hogy látogatásai Chotek grófnőnek szólnak. A főherceg napról-napra melegebben érdeklődött a grófnő iránt s lassankint jövődöbeli felesége annyira magára bilincselte őt, hogy a főherceg szenvedélyes szerelemre gyúlt iránta. Eleinte a legtávolabbról sem gondolt a házasságra. Ekkor egy napon az történt, hogy a főherceg a grófnőt egyedül találta s nem tudván többé uralkodni érzelmein, megvallotta neki szerelmét. Chotek grófnő könyekre fakadt s könyörgött a főhercegnek, ne tegye őt boldogtalanná. Csak nagy fáradsággal sikerült a főhercegnek a grófnőt, aki e pillanatban még bájosabbnak tűnt fel előtte, megnyugtattania s anélkül, hogy voltaképp tudta volna, mit tesz, azt mondotta neki, hogy nem oktalan szenvedély hozta ki őt sodrából, hanem feleségül akarja őt venni. Az udvarnál persze nagy volt a megütközés s minden követ megmozgattak, hogy a főherceget eltérítsék szándékától. Chotek grófnőt nyomban Csehországba vitték, abban a reményben, hogy a trónörökös meg fogja gondolni a dolgot. Azonban hiábavaló volt a remény, a trónörökös nem engedett s végül a király is beleegyezett a házasságba, mert belátta, hogy a főherceg inkább lemond a trónra való igényéről, semmint a grófnőről. És 1900. július elsején Reichstadtban megtartották az esküvőt.“

A gólyák vándorlása. Most, mikor már hazajöttek gólyamadaraink, önkéntelenül felvetődik a kérdés, vajjon milyen óriási utakat tesznek meg s milyen nagy gyorsasággal? Erre nézve igen érdekes adatokat nyújtanak Mertensen wiborgi természettudós kísérletei. A dán professzor évek óta a vándormadarak költözését tanulmányozza és minden esztendőben ismertető jellel lát el egész sereg különféle madarat. A múlt évben egy francia vadász Mirande francia város közelében talált egy kacsát, amely Wiborgból származott, most pedig egy azó, afrikai utMr. Long, még

érdekesebb esetet jelent. Afrika szívében, délre a Tanganyika-tótól, körülbelül ugyanolyan magasságban mint Sansibar, egy gólyát fogott, amely a dán tudós ismertető jelzésével volt ellátva. A gólya 293-as számu, a múlt évben született Jütland szigetén, tehát éppen hétezer kilométert tett meg. Augusztus 25-én látták legutoljára Dániában, a Tanganyika tóhoz pedig december 25-én érkezett és így egy napra hetven kilométernyi ut esik.

FEJTÖRŐ.

I. Zách Klára t Hunyad
I

Megfejtése: Jókai egy híres regénye.

II.

at	at
o	

Megjegyzés: A jobb oldali rész nem tartozik a rejtvényhez, csak magyarázatul szolgál.

III.

e	n	z	m	a	r	sz	y	m	m	sz	i	s	i	nám
				v	r	é								nám
														nám
														nám

Megfejtése: egy népdal első két sora.

Tudnivalók:

1. Megfejtési határidő: 1910 május 8.
2. A megfejtések a szerkesztőség címére nyílt levelezőlapra küldendők be.
3. A legalább két rejtvényt helyesen megfejtők között a 394 sorozat 83/B számu konvertált magyar jelzáloghitelbank sorsjegyet sorsoljuk ki.
4. A megfejtéseket, megfejtők és a nyertes nevét lapunk 19-ik számában közöljük.
5. A pályázatban csak lapunk előfizetői vehetnek részt.

A tizenötödik számban közölt rejtvények megfejtése:

- I. Nemzeti munkapárt.
- II. Egyszer volt Budán kutyavásár.
- III. Eresz alatt fészkel a fecske. (R. Sz. alatt f. és z. stb.)

Helyesen megfejtették: Elek Pál, dr. Német Péter, Szabó Erzsike, Nagy Istvánné és dr. Antal Gyula. Utóbbi nyertes lévén, neki a kisorsolt Mikszáth: Szent Péter esernyője c. díszkötéses regényét IV., Veress Pálné-u. 18. l. em 25. sz. lakására már el is küldtünk.

REGÉNY.

A Pál-utcai rejtély.

Irta: Conen Doyle.

Angolból fordította: Péchy Erzsike.

(17)

A detektív azonban mesterségénél fogva szokva volt ahhoz, hogy mindenkinek a beszédébe ellentmondásokat keressen. Egészen öntudatlanul vetette hát föl a kérdést most is:

— Növényeket gyűjtött. Hát sötétben szokás növényeket gyűjteni?

A póruljárt ember hallgatott. Lecsukta a szemét és nagyot sóhajtott. Nem lehetett tudni: a fájdalomtól-e, vagy e detektív odavezetett megjegyzése volt neki kellemetlen.

Az az ember pedig, akit itt megtaláltak, nem mondott igazat, mikor azt mondta, hogy ő tanár és növényeket gyűjtött.

Az az ember pedig nem volt más, mint Kardos mérnök, gróf Hoffman Henriette volt titkos imádója.

XXI. fejezet.

Miért mondta Kardos, hogy ő tanár és növénygyűjtés közben eset a mélységbe?

Ennek egyszerű oka volt. Az igazat nem mondhatta meg, elvégre is nem akart botrány közepébe jutni, ami állását is veszélyeztethetné. Tanár botanizált; gondolta, így elég elfogadható okot mond, hogy mit keresett a mezei uton: majd ez a két ember kiviszi, kocsira teszi s ő bejut Budapestre minden kellemetlenség nélkül s rendben van a dolog. Az éjszakai hideg egy kissé érzelmeit is lehűtötte . . .

Mikorra egy széttépett zsebkendővel az egyik detektív bekötötte a sebes részeket, a másik tizenkét aranyat szedett össze és azt a markába csörgetve közeledett.

Akkor egy tekervényes iszalagszál került a lába elé. Nem vette észre, megbotlott benne. Egy arany pedig leesett, vagy talán kettő is. A buzgó detektív természetesen tüstént letérdepelt és kutatni kezdett a fűszálak között.

(Folyt. köv.)

Szt.-Lukácsfürdő téli és nyári gyógyhely.

Csúsz, köszvény ellen az iszapfürdők, soványításra a gőzfürdő, testedzésre az uszoda és napfürdő, étvágy és emésztés javítására a KRISTÁLY forrásásványviz a legjobbak.

Szt.-LUKÁCSFÜRDŐ téli és nyári gyógyhely BUDÁN.

Borkereskedők figyelmébe!

Üveg göngyölő papir,
üveg czimke
olcsón beszerezhető

Kohn és Grünhut cégnél
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 10.

Nagy borpince kiadó vagy eladó.
Felvilágosítást:
Budafok, Hosszu-utca 13. sz. a. adnak.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Habermann Ferenc

gépjavitó műhely és vízvezeték szerelő
Budafok, Kossuth Lajos-u. 63.

Elvállal minden előforduló pincészeti felszerelésekbe és minden a gépszakmába vágó javításokat, ugyancsak teljes gépfelszereléseket és transmissio-berendezéseket. — Gőz, gáz- és benzinmotorok valamint mindennemű szivattyúk. — Teljes vízvezeték felszerelések.

Kiadó lakások május 1-re.

Budafokon, Templom-tér 5. Radocsay-féle házban.

Az egyik lakás 2 utcai és előszobából áll, konyhával és kamrával. — A másik lakás 1 utcai szoba konyhával. Mindkét lakáshoz mellékhelyiségek.

„Attila” projectograph

mozgófénykép-színház

Budafok, Ország-ut 26. Meckl Gusztáv házában. . .

Műsor: Minden előadás váltakozó műsorral mely bármely budapesti mozgó színház műsorával kiállja a versenyt.

Belépni előadások alatt is lehet. — Előadások tartatnak minden vásár- és ünnepnapon délután 3 órától.

Műsor:

1. Polgárháboru. — 2. Elcsérelt levél. — 3. Tűz eső. — 4. Hajsza az ellopott ruha után. — 5. Téli tájék. — 6. Ki kell jönni. — 7. Halál árnyékában. — 8. Utazás a csillagok körül. — Roosevelt az amerikai egyesült államok v. elnöke világ útja az európai udvarok fogadtatása. — Az ökörirtói tüzkatasztrófa áldozatainak temetése.

HELYÁRAK: I. hely 50 fillér, II. hely 40 fillér, III. hely 20 fillér. Gyermeknek I. hely 30, II. hely 20, III. hely 10 fillér. — Elsőrendű bérlet-jegy 20 előadásra 8 kor. Gyermek a délutáni 3—5 óráig tartandó előadásokon I. helyen 20 fill. a II. és III. helyen 10 fill. fizetnek. Szolid, változatos, remek műsor. Vilamos közlekedés 11 óráig. A helyiség modernül van berendezve. Műsorváltás fenntartva. A n. é. közönség pártfogását kéri kiváló tisztelettel. Az igazgatóság

Kárpitos tanoncz

fizetéssel azonnal felvétetik

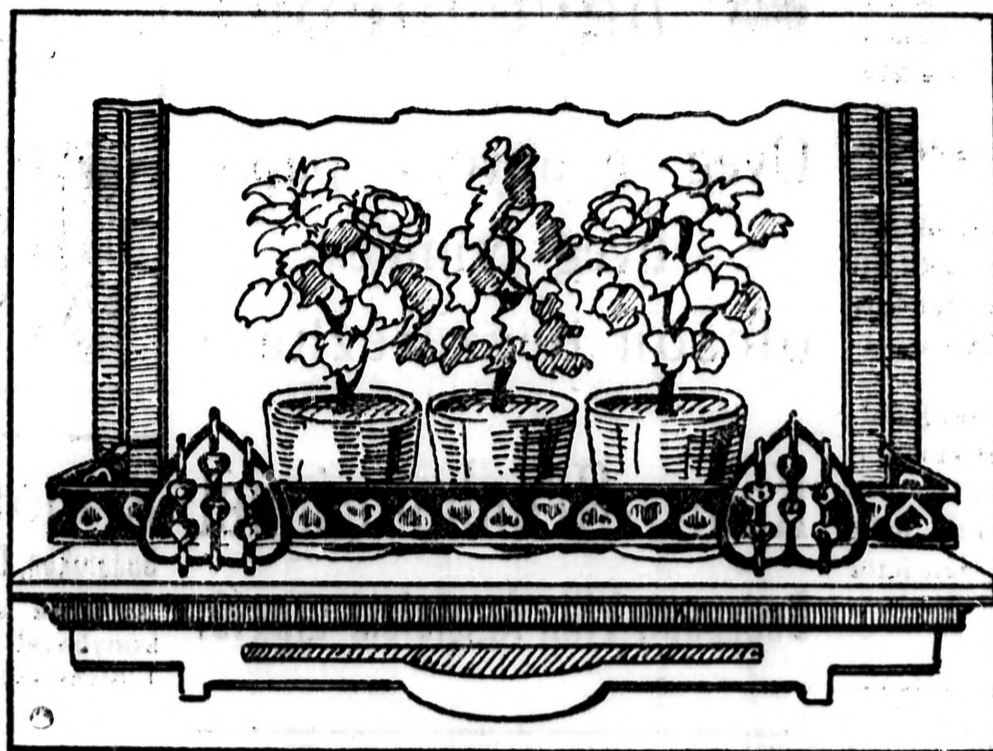
Bpest, VI., Teréz-körut 39.

Schmidt -féle törv. védett szabályozható virágrács

Izlésesen festve.

Ára **5** kor.

Diszét képezi az ablaknak és alkalmazhatósága feltűnő .. ..

Izlésesen festve.

Ára **5** kor.

Kapható Schmidt Bernát Fia Budapest, VI., Szondy-u. 64.

BUDAFOK-TÉTÉNYI LAPOK

POLITIKAI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Főszerkesztő: Dr. Fürth Béla. Felelős szerkesztő: Dr. Lukács Imre.

Főmunkatárs: Dr. Szterényi Gyula.

Előfizetési ára: Egy évre 5 korona. Félévre 2 korona 50 fillér.

Egyes szám ára 10 fillér.

MUNKATÁRSÁK:

Anders Ramsay
Farkas Emőd
Feleki Sándor
szentkirályi Flórián Gyula
Hajdu Endre

Heymann Károly
Kovács Ottó
Margitai Béla
Montag Henrik

Óhegyi Lajos
Péchy Erzsike
dr. Rosenberg Zoltán
eöri Szabó Ernő
Váray Kálmán

GYOMORBAJOSOK FIGYELMÉBEI

Ne vonakodjék, hanem hozassa fogsorait rendbe a 20 év óta fennálló

KROJANKA-féle fogműteremben

(Atelier de confiance.)

Angol légnyomatu, könnyen megszokható és rágáshoz azonnal használható fogak és fogsorok készítése.
Fogkoronák és hidak készítése szavatolt tiszta tallérraranyból.

BUDAPEST, VII. KER., ERZSÉBET-KÖRUT 17. SZÁM. (Barcsay-utca sarok.)

TELEFON 55-16.

Reichenberger

□ Károly □

réz- és ércműgyáros

Budapest, VIII.,
Kender-u. 34.

TELEFON 55-16.

Az Első Budafoki Önálló Keresztény Fogyasztási Szövetkezet

Budafok, Kereszt-utca 3. szám.

Ajánlja dusan felszerelt első minőségű áruraktárát.

Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás

mindennemű fűszer, gyarmatáru és háztartási
cikkekből.

Kivonat az árjegyzékből:

Fehér bor literje 48 fillér, siller bor literje 48 fillér, a tagok saját termése. Liszt, Haggemacher-féle: 0, 1 kilo 44 fillér, 1, 1 kilo 43 fillér, 2, 1 kilo 42 fillér, 3, 1 kilo 41 fillér, 4, 1 kilo 40 fillér. Tojás, I. rendű 7 db. 40 fill. Petroleum, I. rendű, literje 22 fillér. Fa, I. rendű, □ m. 7-50 kor. és 8-50 kor. I. rendű porosz-szén mm. 3-80 kor. — Házhöz szállítva mm.-ként 20 fillérrel több.

Az eredeti porosz szállítólevél
üzletünkben megtekinthető.

Takarmányliszt 1 kilogramm 16 fillér, korpa 1 kilogramm 12 fillér.

Saját benzin motor órlésre és favágásra.

1 □ fa vágása 1 korona 60 fillér, 2 hektó órlés 80 fillér.

Legjobb minőségű likőrök, konyak, pálinkák, tea, rum és kétszersült.
Naponta friss pörköltkávé. — Nagyobb rendeléseket kívánatra ingyen
házhöz szállítunk.

Elvállal minden e
szakmába vágó
munkák teljesítését.

Ehrenwald Aladár

kárpitos és diszitő

Rudapest, VI., Teréz-körut 39.

Az 1906. évi milánói
kiállításon oklevéllel
.. .. kitüntetve .. ..

Legjobb és legegészségesebb szivarkahüvely a

RIZ LABIN 1000 DARAB
(10 doboz.)
2 KORONA.

7000 egy postacsomag. — Franco szállítás. — Visonteladónak engedmény.

MEGRENDELHETŐ: KOHN ÉS GRÜNHUT
BUDAPEST, VIII. KER., AGGTELEKI-UTCA 10. SZÁM.

Izléses

és modern nyomtatványokat szállít

Kohn és Grünhut

Könyvnyomda. Papirzacskógyár. Papirnagykereskedés

Budapest, Aggteleki-utca 10.

Tölthető toll „Füllfeder“

a legjobb gyártmány 1 kor.-tól egész 12 koronáig darabja.

MEGRENDELHETŐ: KOHN ÉS GRÜNHUT

PAPIRNAGYKERESKEDÉSÉBEN

BUDAPEST, VIII. KER., AGGTELEKI-UTCA 10. SZÁM.

védjegy.

védjegy.